

LUD

Jornal polonez „LUD” publico-se á noite
terças - e sextas-feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piąki, wieczorem.

Wydawca i Redaktor: Książ Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt)
od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 12\$000 płatna z góry; w Argentynie 6 pezów w Polsce 14 zł.; w Ameryce Południowej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie

Adres Redakcji: „Lud” — Kurytyba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação „Lud” — Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 5\$000
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki \$300
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam 3\$000
Ogłoszenia w tekście według umowy

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarska - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Przyszłość Europy

Jaka będzie jutrzejsza Europa? — zapytuje na łamach wie-
deńskiej „Reichspost” rektor
niemieckiego kolegium duchow-
nego S. Maria dell'Anima w
Rzymie, biskup dr. Alojzy Hu-
del. Czy cechować ją będzie
chaos duchowy, czy też nawrót
ku siłom przeszłości?

Supremacja Europy nie po-
lega na jej roli pośredniczenia
pracy cywilizowania innych czę-
ści świata. Duchowo coraz bar-
dziej rozwijające się narody
pozaeuropejskie, wkrótce tego
pośrednictwa zupełnie potrze-
bować nie będą. Dziś prymat
Europy mógłby być oparty tyl-
ko o duchowo jednolitą formę
kultury europejskiej, prze-
kazywaną innym kontynentom.

Gdyby dziś, jak wówczas,
gdy Pius II. w Ankonie wy-
wał książąt Europy do osta-
tniej krucjaty przeciw zalewo-
wi islamu i słowa jego głuche,
tylko napotykały uszy, pod-
nieść głos: Europo, zbudź się,
broń swego wielkiego dziedzic-
stwa kultury przeszłości, kto
wie, czy hasło to znalazłoby od-
dźwięk w szerokich kołach. Fi-
lozof Spengler, a z nim i inni
historycy cywilizacji, przewi-
dują w Europie ciągłe walki
klasowe i rasowe, które, dopro-
wadziwszy do materializmu w
najniższej jego formie, gotują
zanik nędznych resztek kultu-
ry zachodniej i zmierch up-
rzedzonej rasy białej. Przed tym
upadkiem nie uratuje Europę
nawet chrześcijaństwo. Jest ono
bowiem, zdaniem Spenglera,
bezsilne wskutek rozbitcia na
rozliczne formy religijne a te
skolei na sekty. Oczywiście, do
tak skrajnego pesymizmu nie-
ma jeszcze powodu, choć obraz
dzisiejszej Europy mało pozwa-
la na optymizm.

Prawie trzecia część świata,
znajduje się pod duchowymi
wpływami gwiazdy sowieckiej,
wznosząc przeciw cywilizacji i
kulturze zachodniej, wał świa-
topoglądu bolszewickiego. Ocz
przeciw temu przeciwnostawia
Europa? Czy idea narodowości
lub rasy, nawet nie ujmowane
w formę światopoglądów, zdol-
ne są zastąpić dawne walory
kulturalne Zachodu? Czy słu-
szymi są nadzieje na ducho-
we uspokojenie Europy, przez
zmianę wyglądu jej mapy po-
litycznej? Przecież to, o co się
walczy, to nie tylko zagadnie-
nie polityki, to bój o wartości
kulturalne.

Być może, wielkie rozstrzy-
gnięcia dziejące, których błys-
kawice już dziś w oddali do-
strzegamy, rozegrają się do-
piero za jakieś lat 30—50, mu-
simy sobie jednak już dziś zdać
sprawę, że stają przed nami
dwie alternatywy: albo pozo-
stawimy wszystko biegowi wy-
padków i pozwolimy, że kościo-
ły chrześcijańskie i pomniki
kultury Europy staną się
czemś podobnym do staroży-
tnych świątyń na rzymskim
Forum, w których niema ży-
cia, lecz jedynie ekostniałe prze-

żyte ich dzieje, albo przywró-
cenie chrześcijaństwu jego pry-
matu we wszystkich dziedzi-
nach życia narodowego i so-
cjalnego Europy, czerpiąc stąd
siły do walki. Imperjum nad
kontynentami świata dotąd tyl-
ko przypadać będzie narodom
Europy, póki pozostaną one
chrześcijańskimi i zdolne bę-
dą pojmować rolę jednolitej
kultury zachodniej. Nie będzie
upadku Zachodu, jeśli chrze-
ścijaństwo zrozumieją, czego żąda
od nich chwila bieżąca i nie
opuszczą swej placówki. Nar-
ody nie potrzebują nowych
światopoglądów, religii i wy-
znań, opartych na idejach ra-
sowych, wspólnoty krwi, czy
jakichkolwiek innych i jedno-
tylko winno im przyświecać, że
Chrystus jest duchowym wo-
dzem całego życia kulturalne-
go. Wielkość każdego poszcze-
gólnego narodu zasadniczo jest
uzależniona od jednoci religij-
nej. Przykład Reformacji wska-

zuje, że będąc potężnym zama-
chem na jedność religijną Eu-
ropy, była jednocześnie przy-
czyną wielu nieszczęść nietyl-
ko dla narodu niemieckiego, ale
i całej Europy. Kto raną tę za-
goi i potrafi usunąć rozłam
religijny, wyświadczy wielką
przysługę chrześcijańskiej kul-
turze Europy. Dlatego też, choć
laska jednoci religijnej leży
całkowicie w rękach Opatrzno-
ści, cieszyć się trzeba, jeśli w
Niemcach tak liczni protestan-
ci zdejają sobie sprawę z powa-
gi czasów i, nie bacząc na sku-
tki, wypowiadają śmiało walkę
tym, co przygotowują drogi dla
przyszłego bolszewizmu kul-
turalnego, dla germanckiego
ateizmu. Czyniąc to wprowa-
dzają oni moment współpracy
z katolicyzmem i, choć chwila
dogmatycznej jednoci jeszcze
bardzo jest daleką, zbliżają tę
chwilę, gdy będzie jeden pa-
stierz i jedna owczarnia.

Jedność Zachodu na stałe
tylko wtedy zachowaną zosta-
nie, gdy pokonanym zostanie
rozłam wśród chrześcijan Eu-
ropy. (KAP.)

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

ZORGANIZOWANA POLSKA KOLONIZACJA ZAMORSKA W POŁUDNIOWEJ AMERYCE

Jak donosi polska prasa w
Buenos Aires („Głos Polski”
oraz Codzienny Niezależny Kur-
jer Polski) w Buenos Aires po-
wstała polska spółka akcyjna
p. n. „Compania Colonizadora
del Norte Sociedad Anonima”
(Północno Argentyńskie Towar-
zystwo Kolonizacyjne w Bue-
nos Aires). Kapitał zakładowy
nowej instytucji jest polski i
wynosi 700.000 pezów (około
1 miliona złotych). Nabyta o-
stała ziemia w północnej części
terytorium w Misiones, w ilości
50 tysięcy hektarów. Toczą się
obecnie pertraktacje o nabywie
terenów w innych prowincjach
Argentyny. Na czele Towar-
stwa stanął Dyrektor Banku
P. K. O. Buenos Aires, p. No-

wiński, który obecnie bawi w
Polsce.

Pierwsza osada nazywać się
będzie „Puerto Wanda” (Port
Wanda) i położona będzie na
brzegu rzeki Alto Parana. Pier-
wsze transporty na wspomnianą
kolonię, wyruszą prawdopo-
dobnie z wiosną 1936 roku.
Działalność tej imprezy kolo-
nizacyjnej ma się rozciągnąć
nie tylko na Argentynę, ale ró-
wnież na Brazylię i Paragwaj.
W związku z tą akcją, bawi o-
becnie w Ameryce Południowej
p. major Lepecki, który jest
reprezentantem organizacji ko-
lonizacyjnej w Polsce, noszącej
charakter prywatny, ale podleg-
jącej ścisłej kontroli rządowych
władz polskich. Pabip.

NOWE MIASTO NA WOŁYNIU

Ministerstwo Rolnictwa od-
stąpiło teren o powierzchni 100
ha pod budowę nowego mia-
steczka, przy kamieniołomach
balzatu w Janowej Dolinie, na
Wołyniu. Dotychczas wybu-
dowano na odstąpionych tere-
nach 20 domków 2-rodzinnych.
Budowa dalszych 20 domków i
domu koszarowego jest w toku.
Nowocześnie urządzone szko-
ła publiczna, już całkowicie wy-
kończona, oddana będzie nie-
bawem do użytku.

W projekcie budowy nowego
miasteczka, przewidziano domki
2 rodzinne w liczbie 600, do-
my zbiorowe, 20 domów urzęd-
niczych.

ŻEBRAK UFUNDOWAŁ OLTARZ

Znany jest w Równem zebra-
k o kuli, zwany się Józefem. Prze-
siaduje on latami przed kościo-
łem parafialnym. W zimie bu-
dzi sobie ze śniegu mały do-
mek w głębi ogrodu kościel-
nego i tam przesiaduje. Ocz
zebrak onegdaj zgłosił
się do księdza Syrewicza
i zgłosił chęć ufundowania ol-

tarza, składając na ten cel dwa
tysiące złotych. Pragnął, by ol-
tarz dostał nazwę św. Józefa,
ale zgodził się ochrzcić oltarz
imieniem Matki Boskiej. Oltarz
jest w stylu gotyckim i harmo-
nizuje z kościołem. Onegdaj od-
było się uroczyste poświęcenie
nowego oltarza.

Orientacyjny koszt, mającego
powstać miasteczka, sięga kwoty
około 4 milionów złotych
a program robót rozłożony jest
na lat 5. Finansowe rozwiąza-
nie budowy miasteczka, oparte
jest na pomocy Tow. osiedle-
robotniczych państwowych ka-
mieniolomów w Janowej Doli-
nie.

Kamieniołomy w Janowej Do-
linie zatrudniają obecnie około
3 tysiące robotników.

Na froncie wojennym

Jakkolwiek Włochy lawnie
pierwsze uderzyły na Abisynię,
jednak panowie w rękawic-
czkach, jako członkowie Ligi
Narodów, zebrałi się, ażeby u-
stalić, kto jest najeźdźcą, Wło-
chy, czy Abisynja. Ostatecznie
po długich naradach, panowie
oi doszli do wniosku, że Wło-
chy są winne przestępstwa zła-
mania 12, 13 i 15 go artykułu
międzynarodowego statutu ge-
newskiego. Węc uchwalono, że
Włochy są najeźdźcą.

W chwili, kiedy Liga Nar-

dów radzi, wojska włoskie po-
suwają się naprzód. Wiadomo-
ści podawane przez agencje
włoskie, są częstokroć sprzeczne
z wiadomościami oficjalnie po-
dawanymi z Addis Abeba. Nie-
dzwignego, przecież Włosi mu-
szą podawać wiadomości tylko
o swoich zwycięstwach. Ina-
czej ludność, która już tak jest
uważana podminowana, mogła-
by się zbuntować. Co nie jest
wykluczone, jeżeli wojna będzie
się przeciągała.

BITWY

Włoskie ministerstwo Prasy
i Propagandy podało wiado-
mość, że wojska włoskie dnia
5 października zatknęły stan-
dar we forcie Adigrat, który
zajął generał Santini i że wojs-
ka są w pobliżu miasta Adua.
Generał Bono donosi, że w wojs-
ku włoskiem panuje karność
i zapał wojenny.

Dalsze wiadomości z Rzymu
donoszą, że już zajęto Adua i
że ludność miejscowa całkowi-
cie się poddała i nie stawia

żadnego oporu, ni przeszkody.
Z Asmara donoszą, że Wło-
si zajęli Adua po bardzo cięż-
kiej bitwie, która trwała trzy
dni i trzy noce. Generał San-
tini, dowodzący lewem skrzy-
dłem, zajmując Adigrat nie po-
niósł wielkich ofiar, podczas
gdy prawe skrzydło, pod wo-
dzą generała Maravigna, po-
suwając się pod Adua, napotka-
ło na niesłychany opór ze stro-
ny wojska abisyńskiego.

WROGA POSTAWA MEKSYKAŃCZYKÓW

Donoszą z Meksyku, że oko-
ło sześć tysięcy osób, między
którymi znajdowali się robo-
tnicy, studenci, profesorowie,
urządzili wielką manifestację
przeciwko Mussolinimu, prze-
chodząc przez ulice stolicy.
W chwili, kiedy tłumy pode-

szły do gmachu poselstwa wło-
skiego, policja musiała inter-
wenjować, by nie doszło do
większych wypadków. W cza-
sie manifestacji zaszło parę
wypadków, między innymi zer-
wano z pewnego domu prze-
mysłowego flagę faszystowską.

NIE BĘDZIE ŃCÓW

Agencja Reuter podaje, że
Negus, cesarz abisyński, wy-
dał rozkaz, ażeby nie brano
jeńców włoskich, ale by po po-
chwyceniu, każdego stracił.

Lozgrozo, jak jeszcze przedtem
Haile Selassie zarządził, każ-
dego jeńca będzie się wieszać.
Widocznie król królów uważa,
że szkoda na nich kul.

ABISYŃCZOY W WŁOSKIEJ ERYTREI

Z Genewy komunikują, że ko-
lunmy wojsk abisyńskich, tak
zwane „legiony śmierci” wtar-
gnęły do włoskiej Erytreii i za-
jęły Adigle.

Rząd abisyński w Addis Abe-
ba, wydał rozkaz, ażeby mini-
ster włoski, rezydylący w sto-
licy kraju, natychmiast opu-
ścił terytorium abisyńskie. A-
bisynozycy nie na żarty za-

bierają się do Włochów.

Książę „ras” Seyoum doniósł
cesarzowi, że pojmał jednego
pułkownika i 30 oficerów wło-
skich.

Ubytek 30 oficerów, w tem
jednego pułkownika, w czasie
wojny, stanowi dla Włoch str-
atę naprawdę wielką.

Wiadomości te zostały ofi-
cjalnie potwierdzone.

FABRYKI SAMOGONKI

po lasach i wsiach na Wileńszczyźnie

Plaga potajemnego gorzelni-
ctwa, do tej pory kwitnie na
terenie Wileńszczyzny. Potajem-
ne gorzelnie wykrywane są nie
tylko po wsiach ale również w
głuchych ostępach leśnych.

W lasach Puszczy Holubi-
ckiej, koło zaścianka Witówka,
funkcjonariusze policji wykryli
potajemną gorzelnię, prowadzo-
ną przez braci Fiskunowiczów
oraz mieszkańca wsi Lalusze,

gm. Bliskiej, Serafima. W sa-
mej Witówce wykryto kompletny
aparaturę gorzelniczą wraz z
większą ilością zacieru i goto-
wego samogonu. Gorzelnie w
zaścianku prowadził Zenon
Szymbka.

W kolonii Krynica, gm.
dokszyckiej, schwytano przy-
padkiem samogonu Bazylego
Kwaszonka. Aparaturę gorzelniczą
skonfiskowano.

ŚLĄSK PIJE TRUCIZNĄ PRZEMYSŁOWĄ Z NIEMIEC

Ludność powiatów, graniczą-
cych z Niemcami, a zwłaszcza
powiatu rybnickiego, masowo
zaćwiera się eterem, przemysło-
wym z Niemiec. Ponieważ eter
kalkuluje się taniej, niż wódka

monopolowa, ludność pije tę
truczną z domieszką wody i
soku malinowego.

Eteru używają całe wsie. Po-
daje się go na zabawach i we-
selach. Eteryzują się nie tylko

Powyżej wymienione szeregi
są opinią, wydaną przez
Dr. Manuela Soares de Castro.
Do nabycia w całej Brazylii.

Z CAŁEJ BRAZYLJI
W KILKU SŁOWACH

— W dolach od 12 do 20 b. m. odbędzie się „Dzień dziecka”.
— Do Rio de Janeiro przyjeżdża francuska Misja Prawników.
— Do Rio przybył nowy ambasador angielski, Hugh Gurney.
— Cena kawy na rynkach granicznych poszła w górę, dla tego i kurs milrejsa ośrodkowo się podniósł.
— W rzecze Tibagy utonął J. do Papouço, poszukiwacz diamentów.
— Dla policji w Sta. Catharina przysła z Niemiec broń i amunicja.

Ostatnie wiadomości

Z POLSKI
— Rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nazwa miejscowości Szarlej W. Piekary w pow. świętokrzyskim, zmieniona została na Piekary Śląskie.
— W Warszawie spłonęła doszczętnie fabryka papy i tektury „Liber i Koszycki”.
— W Obiegorku znaleziono testament Henryka Sienkiewicza, wielkiego pisarza, który zmarł przed 19 ty laty.
— W pobliżu Warszawy zbudowano obrymą stację radiową, której fale można chwycić w Ameryce Południowej.
— Poselstwo polskie przy rządzie portugalskim w Lisbonie, z niewiadomych przyczyn, grupa pewnych osobników obrzuciła kamieniami.
— W związku z tym wypadkiem dokonano przeszło 30 aresztowań.
— Ribentrop, radca kanclerza Hitlera, bawiący w Polsce, 7 b. m. odjechał do Berlina.
— Polacy posiadający przy należność niemiecką w Rzeszy, otrzymają karty obywatelstwa.

Z E ŚWIATA

— Francja spuściła na wody nowy statek hardlowy „Oran”.
— W Niemczech odbyły się wielkie manewry wojskowe.
— Anarchiści hiszpańscy grożą konsulowi włoskiemu w Barcelonie. Konsulat jest pilnie strzeżony.
— Włochy przez przedstawiciela swego w Genewie barona Aloisi, wymawiają się, że nie rozpoczęli kroków wojennych w Abisynji. Mimo, że Włochy chcą się wykręcić od odpowiedzialności za wydanie wojny, Liga Narodów stwierdza, że Italia jest winna wojny.
— Chile i Norwegia wypowiedziały się przeciw Włochom.
— Anglia w ciągu dalszym wzmacnia siłami wojennymi Gibraltar.
— Szwecja podała projekt, o przyznanie Negusowi nagrody Nobla, za usilne starania utrzymania pokoju.
— Japonia ukończyła manewry wojskowe.

Seksja

Św. Stanisława

I Stowarzyszenie Młodzieńców
Sodalicia Marjańska

urządza dnia 12-go października b.r. (sobota) w Związku Polskim przedstawienie teatralne połączone z Baletem. Odegrane będą dwie arcywesołe komedie p. t.

„Pacjent z prowincji”

Komedja w 1-ym akcie, odegrana przez zespół amatorski Sodalicia Marjańskiej.

„Ofensywa zalotników”

Komedja w 2-ich aktach, odegrana przez Sekcję Św. Stanisława.

Czysty dochód przeznaczony na kociółki polski Św. Stanisława.

Początek punktualnie o godzinie 8,30 wieczorem.

Jest do sprzedania

dom 8 na 10 i pół z drzewa z pokojami na dole i górze a 11 na 35 ma lot za 9 000\$000.

Nożyce do przecinania blachy 6-metrowej oraz nożyce do rżnięcia okrągłego żelaza w rozmiarze 13 mm. za 150\$000. Rower za 250\$000 Auer. Rua Padre Agostinho 209.

PALACIO

W piątek 11-go października będą wyświetlone filmy

»Os Miseraveis«

Nieśmiertelny Romans, dzieło słynnego literata Victor Hugo.

OS „MISERAVEIS” jest tłumaczone prawie na wszystkie języki i nakręcone na taśmie przez najlepsze wytwórnie filmowe „Pathé Natam”.

Film ten cieszy się wszędzie dobrem powodzeniem.

KAŻDY POWINIEN WIDZIEĆ TEN FILM.

Dr. J. Aleksander
Dobrowolski

Konsultorium: Plac Tiradentes Nr. 322 (Kurytyba) tuż obok fabryki czekolady Baskala. Klinika ogólna i chirurgiczna: Leczenie złamań kości, Leczenie żylaków i hemoroidów. Własne laboratorium analizy mózgu, krwi, śliny i t. p. Mikroskopia. Godziny przyjęć od 10-12 rano i 15-19 wieczorem.

FABRYKA KAWY
LIBERAL

Kupuje w każdej ilości: wosk, miód, skórki, grzywy i t. p. i płaci się za nie dobrze.

Rua Mar. Flor. Peixoto 1186 — Telefon 95 — CURITYBA.

INŻYNIEROWIE OBYWILNI

Piotr P. Flenik i Ludwik P. do Amarante

Wykonują: Projekty i Kosztorysy Budowli; Obliczenia przy konstrukcjach żelazo-betonowych; Kola i turbiny wodne; odbudowania; mury oporowe; Szuty stawowe; Pomiaru ziemi. Prace z zakresu inżynierii — oszacowania i rzeczoznawstwo. Adres: Rua Saldanha Marinho 593 — CURITYBA.

OKAZJA!

Jest do sprzedania najnowszy model nowego PATEFONU (Vitrola)

wraz z wyborowymi płytami w różnych językach. Cena tylko 700\$000.

Informacje w „Ludzie” przy Avenida Jayme Reis 583 — Kurytyba

Mala Real Inglesa

»ARLANZA« 13 października do Rio, Madaira, Lissabon, Lelões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

—0—

Do Montevideo i Buenos Aires: Arlanza 8 października H. Monarch 15

Z Santos do Europy: Arlanza 19 października H. Patriot 21 Asturias 28 H. Monarch 4 listopada

Sprzedaje się szczytki 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Łotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii, Rumunji, Bessarabji. Informacji udziela Agencja:

Cia Marte

Rua 15 de Novembro 257-261 — Caixa postal 220 — CURITYBA

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w „LUDZIE”

Empreza Constructora
Universal Ltda,

42309 — 1 wygrana
52309 — 2 wygrana
62309 — 3 wygrana
72309 — 4 wygrana
82309 — 5 wygrana
12309 — tysiącnik
309 — setna
09 — dziesiąta
9 — końcówka 1 wygrana
4 — końcówka 2 wygrana

Następna wygrana w dniu 26-go października. Proście o prospekty przy ul. 15 de Novem. Nr. 384 — CURITYBA.

Niebywała okazja

W Cruz Machado są do sprzedania dwa młyny z pierwszorzędem urządzeniem. Młyny są w bardzo dogodnym położeniu na linii Encantado, Nr. 36. O bliższe informacje zwracać się do Józefa Domaradzkiego Cruz Machado — Paraná.

Janina Furmaniak
Schmidttinger

Chirurg — Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Rua 13 de Maio 818, róg Trajano Reis. Mówi się po polsku.

Ze świata katolickiego

PROPAGANDA — SŁOWEM

Przyjmując ostatnio na audjencji grupę panów propagatorów Akcji Katolickiej włoskiej, Ojciec św. zauważył, że choć dzisiaj wyraz propaganda znany jest we wszystkich krajach, nawet w Sowietach, gdzie niewłaściwie, nęstiety, są propagatorami bolszewizmu, po raz pierwszy używano go w Rzymie

KATOLICKI MINISTER SJAMU

Dnia 3 go września do Trlestu przybył na włoskim okręcie „Il Conte Verde” p. Phra Riem Vi-radjabakaya, nowy minister sjamski w Rzymie. Ma on w Łoson nie wręczyć młodemu królowi, bawiącemu tam na studiach, la sygnali władzy królewskiej w imieniu rady regencyjnej. Minister Phra Riem jest gorliwym katolikiem: będąc dotąd wiceprzewod-

I HASŁEM KATOLICKIM

nie dla określenia działalności Instytutów Propagandy Wlary i szerzenia Królestwa Chrystusowego. Pamięć o tem nie może nigdy uchodzić uwagi osób, poświęcających się apostołstwu i winno stać się szczytnym tytułem do ich sławy.

niczącym parlamentu, stale brał publiczny udział w nabożeństwach i procesjach kościelnych, co wielkiemu budowaniu ludności. Na dworcu Rajaburi zęgnął odjeżdżającego ministra delegacji msj. OO. Salezjanów i grupa młodzieży katolickiej, wyrażając radość z zaszczytnej misji, jaka powierzoną została katolikowi.

MISJE KATOLICKIE W ABISYNJI

Wśród misjonarzy apostołujących w Abisynji, przeważają katolickie organizacje misyjne i kongregacje. Trzy okręgi misyjne kierowane są przez misjonarzy włoskich. Wikariat Apostolski Galla z rezydencją w Harrar, podlega oo. Kapucynom z Tuluz. Na 6.800.000 ludności jest 6 900 katolików. Wikariat środkowo-abisynjski podlega misjonarzom ze zgromadzenia św. Wincentego i na 6 milionów ludności, liczy 3 000 katolików. Wikariat północno-abisynjski z rezydencją Allena, kierowany jest przez OO. Kapucynów włoskich, w nim na 476 000 ludności przypada 4 600 katolików zamieszkałych i 31 000 miejscowego pochodzenia. Pre-

zektura apostołska Kafia, w południowo-zachodniej części kraju, z rezydencją w Addis Abeba, jest rejonem misyjnym misjonarzy Konsolaty z Turynu. Na 2 miliony ludności jest katolików 70 z miejscowych i 17.600 kralowców. Przeszkodą w pracy apostołskiej misjonarzy katolickich, jest przewo- propaganda schizmatyków i mułmanów. Mimo to zdołał 80 letni wikariusz apostołski ks. biskup Andrzej Jarosseau założyć dwa seminarja, dla przygotowania duchowieństwa miejscowego pochodzenia. Dla ilucznych trędowatych będzie urządzone leprozorium w najbliższej przyszłości, w pobliżu miasta Harrar.

O MOWIE HITLERA

„Osservatore Romano” o mowie Hitlera w Norymberdze. „Osservatore Romano” zauważa, że nie można zrozumieć, w jaki sposób rozważana stronnictwo centrowe, mogłoby odnawiać się przy obecnych warunkach w Niemczech i w jaki sposób można by było mieszać ze stronnictwami, które

polityce. Tego rodzaju oskarżenie stało się już zwyczajem u narodowych socjalistów i jest jednym, jak dotychczas, sposobem, by wszczepić przekonanie, że konflikt z Kościołem w Niemczech, nie ma jakoby charakteru religijnego, lecz jedynie podstawy polityczne. Działalność, którą dziś duchowieństwo katolickie rozwijać musi, z tytułu swego świętego powołania kapłańskiego, przeciw naukom i prawom sprzecznym z moralnością chrześcijańską, jest działalnością odpowiadającą ściśle katolickim zasadom dogmatycznym i etycznym i należy do zadań duszpasterstwa.

BYŁY KAZNODZIEJA ANGLI
KANSKI — KAPŁANEM KATOLICKIM

Jak donoszą nam z Londynu, znany kaznodzieja anglikański dr. Orchard, który w r. 1932 stał się konwertytą, otrzymał w dniach ostatnich święcenia kapłańskie z rąk JE. Ks. Arcybiskupa Włosey.

WZÓR CZYNU KATOLICKIEGO

W Bochum, w Westfalji, zmarł niedawno wielki apostoł święci, który, chociaż pozbawiony wielkich środków, jednak przez swoją niezmordowaną działalność przysporzył Kościołowi wielu kapłanów, dając młodzieży katolickiej możliwość kształcenia się.

Franciszek Hellwig był synem pobożnych rodziców, którzy wychowali 18 dzieci i już w 10-tych roku życia musiał na siebie pracować. Czytając książkę o apostołach młodzieży, św. Janie Bosco, tak się przejął tym wzorem, iż postanowił poświęcić się ubogiej młodzieży. Pracując, jako konduktor tramwajowy w Bochum, oddał swój wolny czas za biednym chłopcom, wśród których, wzorem Don Bosca, w gorącym umiłowaniu dusz, działał, jako apostoł święci. Wyszukiwał zdolniejsze jednostki, mające powołanie kapłańskie i starał się im do pomocy.

Nie brakło ofiarnych ludzi, którzy swój grosz dawali na ten zubożony cel. Trudności i rozczarowania nie zdołały załamać gorliwości naszego apostoła.

W końcu założył Franciszek Hellwig związek Najśw. Serca Jezusowego, upraszając na kierownika duchownego ówczesnego proboszcza w Bochum a dziś sielszego jeszcze biskupa Paderborn, ks. Kaspra Kleina.

Niezmordowana praca Hellwiga wydała błogosławione wyniki. Dział w chwili jego śmierci, widzieliśmy 60 kapłanów u ołtarzy Pańskich, jako owoc jego 45 letniego czynnego apostołstwa, poza tem pracuje w różnych miejscach 25 braci zakonnych i 28

studentów przygotowujących się do stanu duchownego. Związek Serca Jezusowego wzrósł do tysiąca członków.

Wśród westfalskiej młodzieży robotniczej, Franciszek Hellwig czynny jest, jako przyjaciel dusz i duchowny przewodnik. Papież Plus XI odznaczył tego gorliwego apostoła Akcją Katolicką. Młodzież katolicka i cała gromada kapłanów, którzy otrzymali dzięki jego pomocy wykształcenie, ze wzruszeniem i z wdzięcznością w sercu patrzą na świętą mogiłę tego idealnego współmęczennika młodzieży i przyjaciele kapłanów, katolickiego bohatera w prostej bluzie robotniczej. (KAP.)

Ze Stanów Zjednoczonych

W Baltimore, dnia 16 września otwarto oficjalną sesję XXVII Sejmiku Związku Narodowego Polskiego. Przewodniczącym obradom, honor. Świątek, otwierając sejm, po prosił wszystkich, by powstawszy, odśpiewali „Boże coś Polskę” a następnie w rzuwanych słowach powitał zebranych:

»Witam Was Kochani Bracia i Siostry Posłowie Sejmu XXVII Z.N.P. którzyście tutaj przybyli do Baltimore, byście zgodni i tak, jak nam sumienie nakazuje, pracowali dla dobra organizacji naszej. Znam dobrze posłów i posłanki, zebranych tutaj i wiem, iż chcą oni jaknajprędzej przystąpić do pracy, bo wszyscy zdają sobie z tego sprawę, że praca, która nas czeka ma wielkie znaczenie dla Związku».

I w ciągu dalszym mówił:

Musimy stać przy prawdzie.

Ze osteroleńską depresją działała, że i nasza organizacja narwała z innymi przechodzącą przez osny ciężkie, to też Sejm obecny ma o wiele więcej rzeczy do rozpatrzenia i zdecydowania, ma o wiele ważniejsze prace do przeprowadzenia, niżeli Sejm poprzedni.

Apostół do Was Kochani Bracia i Siostry, aby każdy z Was, biorąc udział w tej tak ważnej pracy Sejmowej, nie kierował się osobistymi poglądami, nie kierował się partykularnościami, lecz by każdy kierował się

swem własnym sumieniem i stał przy prawdzie. Zaden z Was nie powinien być przyjeżdżając na ten Sejm i być już zdecydowanie niosącym przyjaźni dla jednego, a wroga dla drugiego urzędnika organizacji naszej, przed zbadaniem rzeczywistego stanu rzeczy, przed doświadczeniem się rzeczywistej prawdy. Wzywam przeto, wszystkich moich przyjaźni, którzy się tutaj znajdują na sali Sejmowej, by patrzyli jasno i sprawiedliwie na sprawy Związku, a jeżeli przekonają się, że ja jestem w błędzie a prawda znajduje się po innej stronie, by oni stali nie za mną ale za prawdą. Jeżeli ja tutaj stoję dziś przed Wami, to nie dlatego, bym szukał kariery dla siebie w organizacji naszej, lecz dlatego iż tak jak każdy z Was, chcę się przyczynić, by praca dla Wychodźstwa Polskiego w Stanach Zjednoczonych, przynosiła coraz lepsze skutki i by ten wielki czynnik polski, któryśmy przejeżdżali od naszych ojców, przelewał nadal na młode pokolenia, by dzieło nasze tutaj dalej się pracą kontynuowało.

Po omówieniu sprawy mandatów zakończył swoją przemowę, pełną zrozumienia ducha pracy na wychodźstwie.

Odbijającemu się sejmowi przelał swe życzenia Prezydent stanów Zjednoczonych, dając dowód, jak wielce cenili sobie Polaków.

AGUA TONICA — GUARANÁ: RÓŻNE GAZOZY —
WODA STOŁOWA
CRUZEIRO
Marki
Napoje to są przyjemne i czyste i dlatego niezrównanie nadają się znakomicie na lato. — Do nabycia wszędzie. — Można zamówić przez telefon 495 i 751.

Sklep
Artykułów Spożywczych
Rocha Piekarsza i Tomasza Kubisa
Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRAÇA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO 57
obok Igreja da Ordem — CURITYBA

DO FARBOWANIA WSZELKICH MATERIAŁÓW UWAŻA
SIĘ ZA NAJLEPSZĄ

FARBY BAYER

Perfumy zagraniczne

Kosmetyki
Pudry
Szminki
Brylantyny

Pasty do zębów
Brylantyny
Różne wody pachnące
i t. d.

„La no LUHM” — Rua Blachuelo 161 — CURITYBA

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA

DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N. 25 — Curitiba

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastawianiu sztucznego pneumatyka X przy osobach cierpiących na płucach. — Nowoczesny aparat Roetgens. — Diatermia. — Sztuczne promienie ultra fioletowe, stoneczne, Zyskopia i t. d. — Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5.

Słynne lekarstwo
HAEMATOGEN
DRA HOMMELA

rozpowszechnione poczyniły światu już od 35 lat działa znakomicie przeciw: Anemii, Sklerozie, Suchotom, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofulom, astenji i t. d.

Lekarstwo

HAEMATOGEN D-ra Hommela
działa ze skutkiem.

Hotel Martins

Marcina Jarugi

RUA RIACHUELO N. 114 — CURITYBA — Paraná.

Naprzeciw Pałacu Muncyjalnego, róg Placu Dr. Gen. Marques, Caixa Postal 468 Tel. 889

Kuchnia pierwszorzędną. Urządzenia wspaniałe w modnym żelazobetonowym pałacyku z wszelkimi wygodami i higieną, 50 pokoi urządzonej z komfortem. — Ceny przystępne.

JACEK DROMLEWICZ

Lekarz-Dentysta w Kuritybie. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne, z podniebieniem i bez w zlocie i kauczuku. Wykonanie pierwszorzędną. Ceny niskie.

Rua Monsenhor Celso Nr. 148 piętro (Primeiro de Março).

APTEKA „TIRADENTES”

Aptekarz: KUNO KLEEMANN

Kurityba — Praça Tiradentes 398 — Telefon 1084

Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogowych i aptecznych, krajowych i zagranicznych, perfumeryj, mydeł, artykułów gumowych, aniliny i t. d. — Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.

W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich
MÓWI SIĘ I PO POLSKU.

Rodolpho Strobel

IMPORTOWIEC

PRAÇA CORONEL ENEAS Nr. 110 — Paraná

Kurityba — Telefon 197.

Wielki skład: Wapna, Cegieł, Posadzek, Dachówek Francuskich, płaskich i okrągłych, Piasku Cementu, Żur kamiennych różnej wielkości. Sprawdza wprost z najlepszych i najtańszych Fabryk zagranicznych. Sztaby żelazne do betonu do budowl nowocześnie. Cement, oleje, farby, pokosty, oraz wszelkie przyrządy do ustępów, kafe, rury galvanizowane, dachówki ogniotrwałe.

Baczność! Uwaga!

Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w wszelkich oparach i cenach.

Obrazy religijne każdej rozmiarów — Różańce, Szkapierze, Medaliki, Obrazki do książek do nabożeństwa, Lichtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiery jedwabne i inne rozmaitego koloru na choinkę oraz do oprawy książek i t. d. Tabliczki, zeszyty szkolne, ołówki kolorowe, farby do malowania, piórnik, cyrkle i t. d.

Korzystajcie z okazji!

Wszelka sprzedaż po cenach niższych. Drukarnia, litograficzna i Fabryka plecaków gumowych oraz metalowych.

C. E. SCHULZ & COMP.

(dawniej Cezar Schulz)

Rua Barão do Serro Azul 66-72

Curityba, Estado do Paraná.

Casa Jaragua

Telefon 403

Avenida João Pessoa, róg Ermilino de Leão — Curitiba.

Skład serów, masła, wędlin, najrozmaitszego gatunku, jaj, szynki, salami i t. p. Artykuły te są sprowadzane z najlepszych i najlepszych fabryk. Artykuły pierwszorządne. Ceny są bardzo niskie.

Dr. Carlos Moreira

Profesor fakultetu medycznego. Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. — Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.

Rezydencja: Visconde de Nacar 800, Telefon 8-8-8.

Słynne piwo **»PILSEN - NACIONAL«** z Atlantyki jest najsmaczniejszym piwem w całej Brazylii.

TELEFON 790 -- 791 — DEPOSITO: TELEFON 709.

Ucywilizowany »Czarny Wąż«

ZDOBYWA CORAZ WIĘKSZE PRAWA OBYWATELSKIE

To, co się nągło wle o Indianach, oparte jest zwykle na powieściach egzotycznych i odbiega najczęściej od rzeczywistości. Indianie, to szare, liczny, bo jest ich na świecie przeszło dwadzieścia milionów i liczba ta stale wzrasta.

Teoria, jakoby Indianie wymierali, jest błędna. Rozsiani oni są na bardzo dużych przestrzeniach, toteż w zależności od warunków klimatycznych i kulturalnych — różny prowadzą tryb życia.

My zaś zawsze skłonni jesteśmy uogólniać każdego Indianina na wyobrażamy sobie w mało skomplikowanym stroju, z piórami na głowie i muszlami w uszach. W wyobraźni naszej każdy Indianin musi mieć obowiązkowo w ręku łuk, z zatrutymi strzałami i zowie się jeśli nie „Sokole Oko”, to przynajmniej „Czarny Wąż”.

Zapominamy, że siedzący lub chodzący od bieguna północnego aż po południowy, poprzez gorące strefy. Poszczególne wlepięta bardzo różnią się kulturą i sposobem życia od siebie.

Indianie ucywilizowani

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, żyje przeszło cztery miliony Indian. Uzyskali

oni prawa obywatelskie i po większej części przyjęli chrześcijaństwo, a wielu z nich osiągnęło nie tylko majątek i stanowisko społeczne — ale i wysoki stopień kultury. Są oni, jako naród, inteligentni, tak, że nawet wytrzymują porównanie z białymi.

W innych krajach kuli ziemskiej, żyją oni na stopie bardzo prymitywnej. Nawet już w Ameryce Południowej, gdzie olagają się niedostępne, bagiste lasy dżelawce, których stopa białego dotąd nie dotknęła — żyją szerepy Indian o kulturze zupełnie pierwotnej.

Kobieta nie jest niewolnicą

Wbrew temu, co się zwykle sądzi — Indianka nie jest niewolnicą swego męża, lecz pracuje bardzo ciężko. Jest ona wprawach z nim zrównana i ma często prawie że decydujący głos w małżeństwie. Jej warunki życiowe są jednak takie, że zmuszona jest do bardzo ciężkiej pracy i to nieledwie od zarańka, aż do schyłku swej ziemskiej wędrówki. Cała tak zwana praca domowa, spoczywa na jej barkach. Ona przeważnie uprawia pola, sama je zasiewa i plony sprząta, ona przygotowuje odzież i pożywienie dla całej rodziny. Trudni się lepieniem i wypalaniem garn-

ków z gliny, lka i przedzie materiały na ubrania, plecie maty i koszyki. Wychowanie dzieci spoczywa na jej barkach.

Podział pracy

Wszystkie te ciężary zrzucono na Indiankę nie dlatego, aby była ona uważana za wola robotniczego, tylko wynika to z naturalnego podziału pracy. Mężczyzna chodzi na polowania i połów ryb. Zdobyte pożywienie dla rodziny, w warunkach, w jakich żyją Indianie, jest bardzo ciężkie i połączone z wielkim niebezpieczeństwem oraz nadwyciecznym wysiłkiem fizycznym.

Życie rodzinne

Małżeństwo jest uważane za rzecz świętą i — choć młodym Indianom pozostawia się wiele swobody w stosunku do drugiej płci, to jednak wierność małżeńska uznana jest za rzecz obowiązkową. Prawa zwyczajowe karzą wiarołomstwo srogo — zarówno u mężczyzny, jak i u kobiety, dlatego też wielożenstwo, aczkolwiek dopuszczalne u niektórych szczepów, spotyka się u Indian stosunkowo rzadko. To samo dotyczy rozwodów, które — choć są łatwe — ale dochodzi do nich tylko wyjątkowo i to zawsze w wypadkach, gdy nie ma dzieci.

Zarówno ojciec, jak i matka Indianka, troszczą się bardzo o swoje dzieci. Indianki karmią dzieci łalami, nosząc je wszędzie z sobą. Gdy małe już na tyle podrosną, że mogą siedzieć, matki noszą je na plecach, w specjalnie uszytym worku, który przypomina plecak. Kołyski dzieci Indianek zrobione są na sposób noszy, do których przywiązuje się maleństwa, umieszczone w miękkich powłokach. Tryb życia Indian bogatych, ucywilizowanych mało się różni od trybu życia białych. Podnieść na leży bardzo dużo zaleń Indianki. Jest ona z natury równa, bardzo

spokojna, łagodna i dobroniusz, skłonna do brania życia z jego stron jasnych. Toteż kobiety tej rasy mają w sobie wiele pogody i wesołości. Indianka jest przytem pracowita, obowiązkowa.

Równouprawienie z Białymi

Już dziś w Stanach Zjednoczonych A. P., po stosunkowo bardzo krótkim czasie, równouprawienia z białymi, spotyka się młode Indianki w szeregiach zawodów wyzwolonych. Pracują jako doktorki, dentystki, dziennikarki, adwokatk i t. p. Podnieść należy olekawy fakt. Podczas gdy Amerykanka nigdy się nie zbliży do murzynki, z Indianką współżyje na stopie równości. Bez żadnych uprzedzeń styka się z nią wszędzie, a na ławie szkolnej traktuje ją, jako miłą koleżankę.

Indianka należy do tych wyjątkowych typów kobiet egzotycznych, których strój europejski nie ospeca. Oczywiście, jej typowi, jej brunatnej cerze, granatowym włosom i ognistym oczom, najlepiej odpowiada piękny strój na rodowy. Jest on bardzo malowniczy, bogato haftowany oraz przybrany kamieniami, muszlami, piórami i t. p.

SZYBY Z CUKRU

Wszyscy bywalcy kinoteatrow zawsze podziwiają, jak bohater

czy bohaterka filmu, z zupełną pogardą śmierci, skacze przez okno. I trudno jest zrozumieć, dlaczego artystom nigdy nie się nie stanie, mimo że tłułka selki sztyb. Ostatnio na posiedzeniu Towarzystwa Chemicznego, doradca chemiczny wielkich koncernów filmowych w Ameryce, Jerry Stearns, zdradził tajemnicę. Szybki kinowe są z... cukru. Aby je zabezpieczyć przed działaniem wilgoci i wody, a nadać im potrzebny kolor, zostaje cienka warstwa cukru połączona z lakierem. Śmiało zatem każdy skacze przez takie szyby.

WALKA O ZBYT

Ulica błękitnie gazeciarz i wola: — Wielkie oszustwo! Ostrzedźcie się! Wielkie oszustwo! Jakis przechodzień kupuje gazetę i przegląda ją szybko.

— Tu nie ma ani słówka o tym skandalu.

Tymczasem gazeciarz błękitnie dalej krzycząc:

— Oszustwo! 41 ofiar!

ZUPEŁNIE TO SAMO

Lekarz: Mąż pani musi mieć bezwarunkowo spokój. Zapisać kilka proszków na sen.

Zona: A jeżeli mój mąż nie zechce ich żyć?

Lekarz: W takim razie niech je pani zażyje.

CASA NICE

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Wielki wybór materiałów lokalowych sprowadzanych wprost z najlepszych fabryk, z Rio, São Paulo i Santa Catarina, sprzedaje po cenie kosztów.

Sprzedaje w tym miesiącu 20 proc. taniej od wszystkich innych, by publiczność zachęcić do kupna, dając jej towar taniej i lepiej.

Obok CASA NICE stają autobusy, przyjeżdżające z różnych miejscowości z poza Kurityby.

Właściciel: OTHORALLA SIMÃO.

Ziele na Włosy

Po użyciu którego włosy nie siwieją, ani nie wypadają, lecz rosną bujnie. — Jest to cudowne ziele, nie zawiera żadnych szkodliwych, chemicznych substancji.

CENA: 1 Dolar Amerykańskiego.

Adresować:

John ZRADA, 1722 W. 18 th. PLACE CHICAGO,

ILL. U. S. A.